

Opiaatvoorschriften na heup- of knieprothese-ingrepen: de voorschrijvers en het eerste voorschrift na de protheseplaatsing

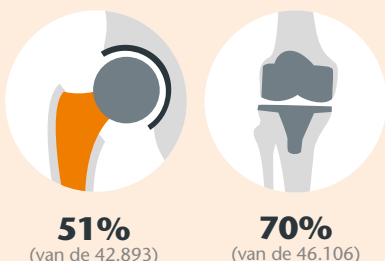
Opiaten worden steeds vaker voorgeschreven na een gewrichts vervangende operatie van de heup of knie. Dit terwijl postoperatief opiaatgebruik gepaard lijkt te gaan met een groter risico op verslaving en overdosering, dat mogelijk zelfs kan leiden tot overlijden. Daarnaast lijkt opiaatgebruik een hoger risico te geven op slechtere uitkomsten na zo'n operatie, zoals bijvoorbeeld meer pijn. Men zou opiaatgebruik na een heup- of knieprothese operatie daarom waar mogelijk willen verminderen. Dit kan mogelijk worden bereikt door het eerste opiaatvoorschrift dat de patiënt meekrijgt bij ontslag uit het ziekenhuis te beperken. Hiervoor moeten ook de voorschrijvers van deze opiaten in kaart worden gebracht. Zo kunnen zij betrokken worden bij interventies om postoperatief opiaatgebruik te verminderen.

In deze studie is bekeken wat tussen 2013 en 2018 het eerst voorgeschreven opiaat na primaire heup- en knieprothese-

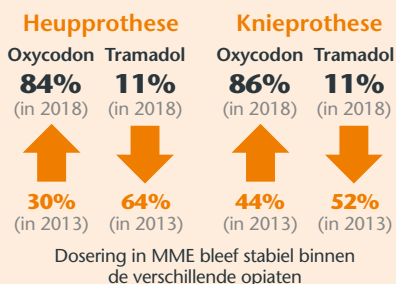
ingreep was en wie hier de voorschrijvers van waren. Vervolgens is bekeken of er een samenhang is tussen het eerste opiaatvoorschrift en de hoeveelheid voorgeschreven opiaten in het eerste jaar na de operatie of langdurig opiaatgebruik. Voor dit onderzoek zijn gegevens van de LROI gekoppeld aan gegevens van Stichting Farmaceutische Kengetallen (SFK). De SFK heeft, met uitzondering van de binnen een zorginstelling voorgeschreven opiaten, een landelijke dekkinggraad van 95% voor medicatierecepten. De hoeveelheid voorgeschreven opiaten werden uitgedrukt in *morfine milligram equivalenten* (MME: een maat waarin de dosering van opiaten wordt uitgedrukt in milligram morfine). Langdurig opiaatgebruik werd gedefinieerd als een verstrekking van een opiaat na 90 dagen na de operatie. Voorschrijvers van opiaten werden onderverdeeld in orthopeden, huisartsen, reumatologen, anesthesiologen en andere zorgprofessionals.

Eerste opiaatvoorschrift en lange termijn opiaatgebruik na heup- of knieprothese-ingreep

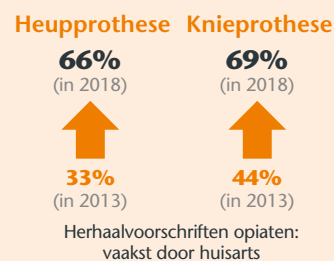
Eén of meer opiaten voorgeschreven

Eerste voorschrift

Eerste voorschrift buiten het ziekenhuis door orthopedisch chirurg

Samenhang tussen dosering eerste voorschrift en dosering eerste jaar

Toename 1% MME in eerste voorschrift

Samenhang tussen dosering eerste voorschrift en langdurig gebruik

Toename 100 MME in eerste voorschrift: licht verhoogd risico op langdurig opiaatgebruik

Conclusie

Tussen 2013 en 2018 nam oxycodon toe als eerst voorgeschreven opiaat. De dosering van afzonderlijke opiaten bleef bij het eerste voorschrift redelijk stabiel. De hoeveelheid voorgeschreven opiaten bij het eerste voorschrift bleek samen te hangen met een toename in de totale hoeveelheid voorgeschreven opiaten in het jaar na de prothese-ingreep en met een kleine toename in het risico op langdurig gebruik. Eerste opiaatvoorschriften werden steeds vaker door orthopeden gedaan. De huisarts schreef het vaakst herhaalvoorschriften voor. Waarom het aantal opiaatvoorschriften toenam moet verder worden onderzocht.